

Dierlijke mest en mineralen 2018

Nieuwsbrief 28 juni 2019

Dierlijke mest en mineralen 2018

Definitieve cijfers mestproductie 2018

De fosfaatexcretie in dierlijke mest is gedaald van 169,0 miljoen kg in 2017 tot 162,0 miljoen kg in 2018. Door deze afname ligt de fosfaatexcretie nu bijna 11 miljoen kg onder het niveau van het fosfaatplafond van 172,9 miljoen kg. De stikstofexcretie nam ten opzichte van 2017 licht af van 512,0 miljoen kg tot 503,5 miljoen kg. Hiermee is ook de stikstofexcretie gedaald tot onder het productieplafond van 504,4 miljoen kg.

De daling van de fosfaat- en stikstofexcretie in 2018 ten opzichte van 2017 komt grotendeels voor rekening van de melkveehouderij.

Stikstof- en fosfaatexcretie in dierlijke mest (miljoen kg)

	Stikstof		Fosfaat (P ₂ O ₅)	
	2017	2018	2017	2018
Rundvee-melkvee	303,5	289,9	86,6	78,7
Rundvee-vleesvee	33,6	37,5	10,8	12,1
Varkens	97,4	96,8	37,5	37,7
Pluimvee	58,9	56,7	27,5	25,9
Overig	18,8	22,7	6,6	7,7
Totaal	512,0	503,5	169,0	162,0

Rundvee

De daling van de fosfaat- en stikstofexcretie komt grotendeels door de verdere krimp van de melkveestapel. Het gemiddelde aantal melkkoeien en het aantal stuks vrouwelijk jongvee daalde in 2018 met respectievelijk 5 en 14 procent ten opzichte van 2017.

De fosfaat- en stikstofexcretie van vleesrundvee nam toe door een toename van het aantal vleeskalveren en door een groter aandeel rosévleeskalveren dat op relatief jonge leeftijd wordt geslacht. Deze dieren hebben, op jaarbasis, een hogere excretie per gemiddeld aanwezig dier.

Daarnaast is de afvoerleeftijd en het aflevergewicht van oudere rosévleeskalveren toegenomen waardoor de veropname en de excretie per dier hoger is.

Tussen 1 januari en 31 december 2018 nam het aantal melkkoeien af met 60 duizend stuks. Het aantal kalveren, pinken en vaarzen daalde met ruim 150 duizend stuks. Door deze dalingen in de loop van het jaar is het aantal runderen op de peildatum 1 april van de landbouwtelling niet representatief voor de gemiddelde omvang van de rundveestapel in 2018. Om die reden is niet het aantal runderen in de landbouwtelling gebruikt maar een gecorrigeerd aantal op basis van tellingen van de rundveestapel met het Identificatie en Registratiesysteem voor rundvee (I&R-rundvee).

De melkproductie per koe nam ten opzichte van 2017 toe met 2 procent van 8675 tot 8850 kg.

Voedermiddelen

Het fosforgehalte van het mengvoer voor melkkoeien daalde van 4,2 gram P/kg tot 4,1 gram P/kg. Ook het stikstofgehalte daalde licht van 30,1 tot 29,4 g N/kg. Het fosforgehalte van het verbruikte ruwvoer lag in 2018 gemiddeld iets onder het niveau van 2017. Het stikstofgehalte daarentegen lag duidelijk hoger.

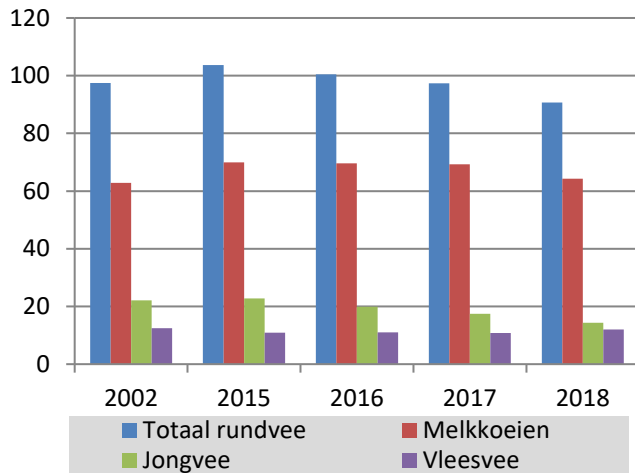
Samenstelling ruwvoer (g/kg droge stof) en mengvoer (g/kg)

	Stikstof		Fosfor	
	2017	2018	2017	2018
Graskuil incl. hooi				
stalperiode melkvee	27,9	29,8	3,9	3,9
weideperiode melkvee	26,9	29,4	3,9	4,0
Snijmaïs				
stalperiode melkvee	10,9	11,4	2,0	1,9
weideperiode melkvee	10,7	11,0	2,1	1,8
Vers gras	31,2	31,2	4,1	3,9
Mengvoer melkvee	30,1	29,4	4,2	4,1

Dierlijke mest en mineralen 2018

28 juni 2019

Fosfaatexcretie van rundvee (miljoen kg)

Naleving productieplafonds voor fosfaat en stikstof

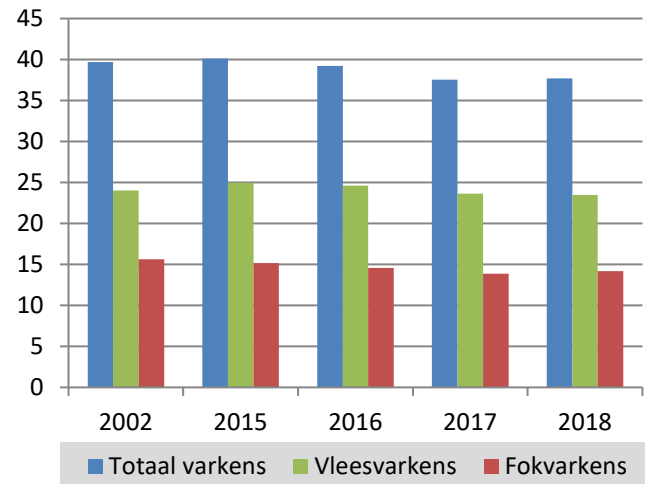
Voor de vaststelling van de excretiecijfers van de melkveehouderij staat de Europese Commissie een alternatieve berekening toe waarbij rekening mag worden gehouden met natuurlijke variaties in het fosfaat- en stikstofgehalte van ruwvoer. Er mag uitgegaan worden van een gemiddeld gehalte over de afgelopen vijf kalenderjaren minus het kalenderjaar met de hoogste en het kalenderjaar met de laagste waarde. Als deze regel wordt toegepast in de berekening van 2018, dan komt de fosfaatexcretie van de gehele veestapel uit op 165,3 en de stikstofexcretie op 489,9 miljoen kg. De fosfaatexcretie van de melkveehouderij komt dan uit op 81,5 miljoen kg en de stikstofexcretie op 277,4 miljoen kg. De productieplafonds voor de melkveehouderij bedragen 84,9 miljoen kg fosfaat en 281,8 miljoen kg stikstof.

Varkens

De landbouwtelling van 2018 telde een kleine 40 duizend vleesvarkens (0,7 procent) minder dan de landbouwtelling van 2017. Het aantal fokzeugen vertoonde eveneens een geringe daling van 1,1 procent.

De fosfor- en stikstofgehalten van het varkensvoer lagen in 2018 vrijwel op hetzelfde niveau als in 2017.

Fosfaatexcretie van varkens (miljoen kg)

Pluimvee

Met ingang van 2018 is de omvang van de pluimveestapel gebaseerd op tellingen met het I&R-systeem voor pluimvee. Hierdoor valt met name het aantal vleeskuikens fors lager uit. Blijkbaar werd in het verleden door de boer vaak de stalcapaciteit ingevuld zonder rekening te houden met leegstand of uitval tijdens productierondes.

Pluimveestapel (x miljoen)

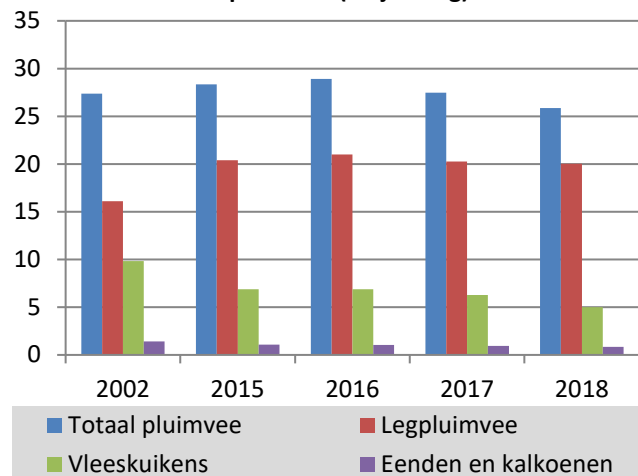
	2017	2018
Vleeskuikens	48,2	41,8
Ouderdieren van vleeskuikens in opfok	3,6	3,3
Ouderdieren van vleeskuikens	5,4	5,0
Opfok-leghennen inclusief ouderdieren	11,9	11,7
Leghennen inclusief ouderdieren	35,0	35,2
Eenden	1,0	0,9
Kalkoenen	0,7	0,7

De daling van de fosfaat- en stikstofexcretie van pluimvee heeft voornamelijk te maken met de gewijzigde telmethode van het aantal dieren. Bij de telling van het aantal dieren uit het I&R-systeem is ook rekening gehouden met het percentage uitval en het verloop hiervan over de productieronde van vleeskuikens en vleeskalkoenen. Met deze informatie is de berekening van de excretie per gemiddeld aanwezig dier verfijnd.

Dierlijke mest en mineralen 2018

28 juni 2019

Fosfaatexcretie van pluimvee (miljoen kg)

In het eerste kwartaal van 2020 worden naar verwachting de voorlopige cijfers over de mestproductie in 2019 gepubliceerd.

Colofon

Tekst Cor van Bruggen | Sector Leefomgeving

Contact c.vanbruggen@cbs.nl

www.cbs.nl | twitter.com/statistiekcbcs

Overige diercategorieën

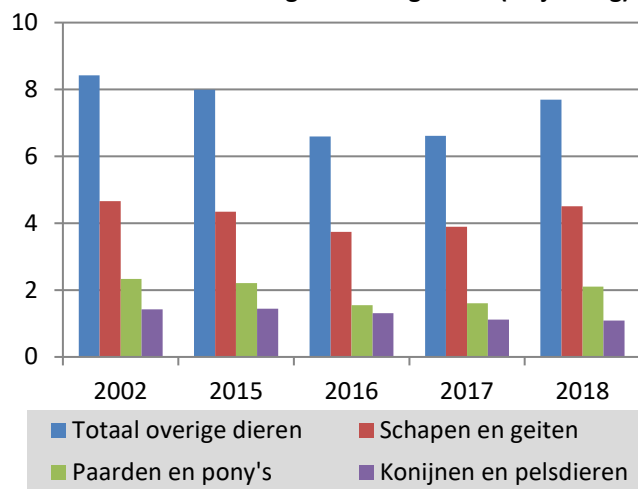
De groep “overige diercategorieën” bestaat uit schapen, geiten, paarden, pony’s, konijnen en pelsdieren.

Met ingang van 2018 is het aantal schapen en geiten gebaseerd op de I&R-systemen voor deze diercategorieën.

Ook bij schapen lijkt de gewijzigde telmethode de oorzaak te zijn van een trendbreuk. Het totale aantal schapen bedraagt in 2018 op basis van I&R-gegevens circa 865 duizend stuks tegen 800 duizend stuks in 2017.

In de excretieberekening van paarden en pony’s is de voeropname op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten naar boven bijgesteld.

Fosfaatexcretie van overige diercategorieën (miljoen kg)

Cijfers over de mestproductie zijn beschikbaar per [diercategorie](#), per [bedrijfstype](#), en in de vorm van [kerncijfers](#) in een tijdreeks vanaf 1950.